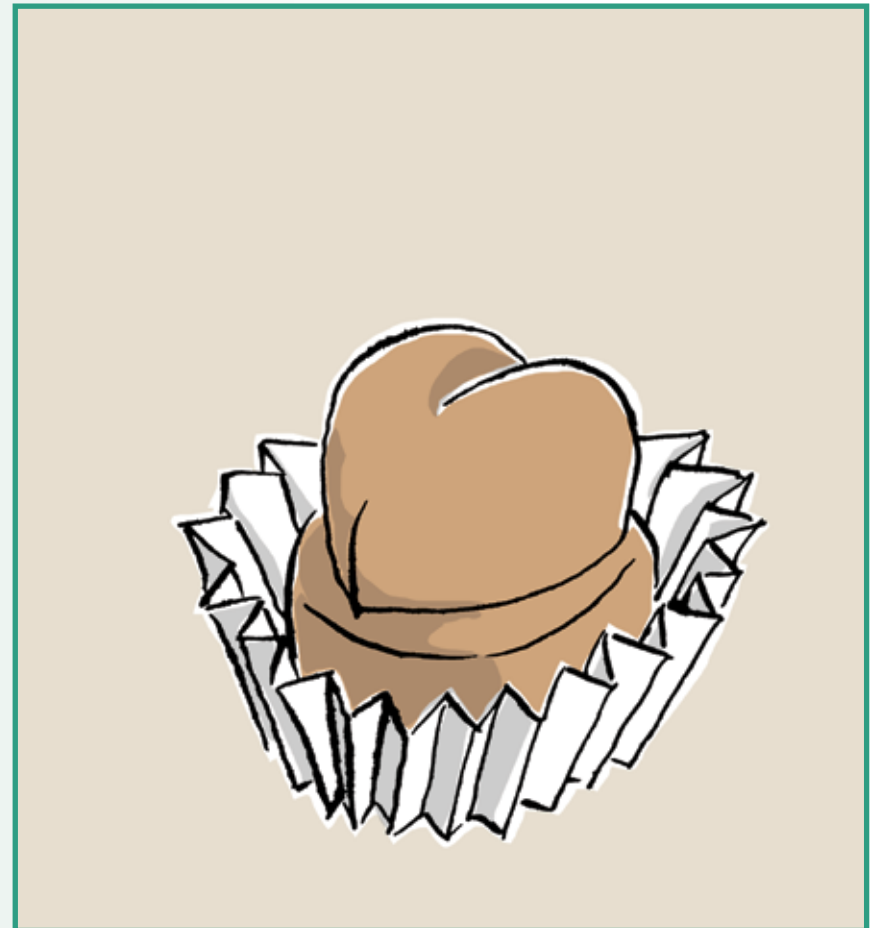

Csokoládé – az idegenekkel szembeni előítéletek

A modul szerzői: Págyor Henriett
Benedek Fülöp

SZOCIÁLIS, ÉLETVITELI
ÉS KÖRNYEZETI KOMPETENCIA

11. ÉVFOLYAM

MODULVÁZLAT

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I. Ráhangolás, a feldolgozás előkészítése					
I/a Csoportalakítás					
A	A diákok csoportokat alakítanak a hajlított véleményvonal módszerének segítségével. A tanár felteszi a következő kérdést: „Élnél-e hosszabb ideig külföldön?” A diákok véleményük alapján egy vonalba állnak, majd a tanár meghajlítja a vonalat, és csoportokba rendezi a tanulókat, a csoportok megalakulását követően pedig kiosztja a szerepeket. 5 perc	Csoportalakítás Véleménynyilvánítás Ráhangolódás a témára	Kooperatív tanulás – hajlított véleményvonal		
B	A tanár puzzle segítségével irányított csoportalakítást végez. A diákok feladata egy kép összerakása. A képek egy-egy darabján egy-egy diák neve szerepel. A módszer segítségével lehetősége van a tanárnak olyan csoportok kialakítására, ahol az idegenekkel szembeni felfogás tekintetében különböző gyerekek is tudnak a következőkben együtt dolgozni. A tanár a csoportok megalakulását követően kiosztja a szerepeket. 5 perc	Csoportalakítás Ráhangolódás a témára	Kooperatív tanulás – puzzle	D1 (Képek csoportalakításhoz)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
I/b Témára hangolás					
A	A csoporttagok olyan élményeket mesélnek el egymásnak, amelyekben vagy ők érezték idegennek magukat (pl.: külföldi utazás), vagy ők találkoztak idegenekkel. 10 perc	Felidézés Kommunikáció	Kooperatív tanulás – háromlépcsős interjú		
B	A csoportok tagjai a csoportalakításhoz használt képeken látható személyekről általános jellemzést írnak (név, életkor, foglalkozás, családi állapot) önállóan. Ezután az egész osztály arról beszélget, hogy milyen eltérő módon látták ugyanazt az embert. Azt is vizsgálja az osztály, hogy melyek azok a jellemzők, amelyek a leginkább befolyásolják általában a véleményünket egy ismeretlenről. 10 perc	Kommunikációfejlesztés, lényegkiemelés	Önálló munka – írásbeli szövegalkotás Egész osztály együtt – beszélgetőkör	A puzzle-hoz használt képek	
II. Új tartalom feldolgozása					
II/a Kit nevezünk idegennek?					
A	A csoportok összegyűjtik azokat a kifejezéseket, amelyek az eszükbe jutnak az „idegen” szóról. A tanár felrajzolja az ablak sémáját a táblára, a diákok ennek alapján dolgoznak. Az összegyűjtött kifejezéseket a tanár felírja a táblára vagy egy csomagolópapírra. 10 perc	Rendszerezés Fogalomalkotás	Kooperatív tanulás – ablak, kerekasztal, csoportforgó	Papír, íróeszköz	Csomagolópapír, íróeszköz

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/b Amikor mi vagyunk idegenek					
A	<p>A csoportok összegyűjtik, milyen elvárásaik vannak az idegen országgal szemben, mikor külföldre utaznak. Az összegyűjtött kifejezéseket a csoportok szószólói ismertetik, majd a tanár felírja ezeket a táblára vagy egy csomagolópapírra.</p> <p>Azt is összegyűjtik, milyen elvárásaik vannak, ha itthon kerülnék számukra idegen helyzetbe, új közösségbe (iskola, buli, lakóhely stb.). Az összegyűjtött kifejezéseket a csoportok szószólói ismertetik, majd a tanár felírja ezeket a táblára vagy egy csomagolópapírra.</p> <p>Végül megbeszélik véleményüket, megfogalmazzák a különböző helyzetekből adódó nézőpontváltást.</p> <p style="text-align: right;">15 perc</p>	<p>Rendszerezés</p> <p>Fogalomalkotás</p>	<p>Kooperatív tanulás – csoportszóforgó, szóháló</p> <p>Egész osztály együtt – beszélgetőkör</p>	<p>Papír, a közepén „Külföld” felirattal, íróeszköz</p>	<p>P1 (Viszonyulás, nézőpontváltás)</p>
II/c Csokoládé – feldolgozás I.					
A	<p>Az osztály megnézi a <i>Csokoládé</i> című film megfelelő részletét, majd megbeszélik, miért kerülnek a főszereplők az emberek.</p> <p>Ezután az osztály közösen próbálja megfejteni, mi lehet az oka az ismeretlentől való félelmünknek, idegenkedésünknek.</p> <p>A II/a és II/b posztereit is fel lehet használni.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Véleményalkotás</p> <p>Véleményvállalás mások előtt</p>	<p>Frontális munka – filmnézés</p> <p>Egész osztály együtt – beszélgetőkör</p>		<p>P2 (A <i>Csokoládé</i> című film részletei)</p> <p>P3 (Kérdések:)</p>

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A csoportok elolvassák Joanne Harris művének megfelelő részletét (a szöveg 4 részre van vágva), majd megbeszélik, melyik az a rész, amely konfliktust okoz a szereplők között. Megbeszélik, hogyan lehetne ezt a jelenetet úgy eljátszani, hogy a konfliktus is egyértelmű legyen a nézők számára, illetve hogy a csoport minden tagja szerepet kapjon a jelenetben. A csoportok felkészülnek a jelenetek előadására. (Ez a variáns kizárólag kötött csoportszámmal valósítható meg! A kívánt létszám 16 fő.) A II/a és II/b poszttereit is fel lehet használni.</p> <p style="text-align: right;">30 perc</p>	<p>Kreativitás Gondolkodás Együttműködés Konszenzus</p>	<p>Önálló munka – olvasás</p> <p>Csoportmunka – dramatizálás előkészítése</p>	D2 (Regényrészletek, kérdések)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	<p>A csoportok elolvassák Joanne Harris művének megfelelő részletét, majd megbeszélik, melyik az a rész, amely konfliktust okoz a szereplők között. A csoportokon belül mindenki különböző szöveget olvas, majd elmeséli csoporttársainak az olvasott rész tartalmát, a konfliktushelyzetet.</p> <p>Minden csoport kitalál egy olyan jelenetet, amely az egyik olvasott jelenethez hasonló konfliktust tartalmaz. Megbeszélik, hogyan lehetne ezt a jelenetet úgy eljátszani, hogy a konfliktus is egyértelmű legyen a nézők számára, illetve hogy a csoport minden tagja szerepet kapjon a jelenetben. A csoportok felkészülnek a jelenetek előadására. Szabály: a jeleneteket némajátékkal kell előadni. A II/a és II/b posztereit is fel lehet használni.</p> <p style="text-align: right;">30 perc</p>	<p>Kreativitás Gondolkodás Együttműködés Konszenzus</p>	<p>Kooperatív tanulás – mozaik</p> <p>Csoportmunka – dramatizálás előkészítése</p>	D2 (Regényrészletek, kérdések)	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
II/d Mit tennénk?					
A	<p>A csoportok egyik fele az idegenkedő szereplőkkel beszélgetést kezdeményez, mintha kilépnének a jelenetekből. Céljuk, hogy segítsenek idegenkedésük okainak megértésében és elfogadásában (!), illetve az idegenek elfogadásában.</p> <p>Ugyanezt teszi a másik fél Roux és csapatának kiléptetésével. Kivéve őket a jelenetből, a tanulók elmondják nekik, hogy nekik is meg kéne érteniük az idegenkedőket. Feladat: megfogalmazni, hogy az áldozatok szerepe is fontos, nekik is vannak eszközeik a kommunikációban.</p> <p>A csoportok megbeszélik és leírják, hogy mit tennének a főszereplő, illetve a falubeliek helyében, hogy az idegennel szembeni ellenállás megszűnjön. Ezután a csoportok megosztják egymással ötleteiket.</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Kreativitás Gondolkodás Együttműködés Konszenzus</p>	<p>Kooperatív tanulás – ötletgyűjtés</p> <p>Kooperatív tanulás – csoportforgó</p>	Papír, íróeszköz	
B	<p>A csoportok előadják a maximum ötperces jeleneteket. A jelenetek előadása közben a többi csoport a megadott megfigyelési szempontok alapján figyeli a látottakat (mi a konfliktus alapja, hogyan lehetne ezt megoldani).</p> <p style="text-align: right;">20 perc</p>	<p>Kreativitás Képzelőerő</p>	<p>Csoportmunka – dramatizálás</p>		

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
C	A csoportok előadják a maximum ötperces jeleneteket. A jelenetek előadása közben a többi csoport a megadott megfigyelési szempontok alapján figyeli a látottakat. 30 perc	Kreativitás Képzelőerő	Csoportmunka – dramatizálás	D3 (Megfigyelési szempontok a jelenetekhez)	
II/b Viselkedésünk irányítása					
A	Minden diák kitölti a D4 kérdőívet, majd egyéni listát készít azokról a viselkedési normákról, amelyek segíthetnek feloldani számára egy idegen személlyel vagy közösséggel való feszült, frusztráló helyzetet, kommunikációt. Ezután kiscsoportban készítenek egy listát a legfontosabb attitűdökről, amelyek segítenek egy ismeretlen személy vagy közösség elfogadásában. A csoportok kiteszik listájukat a falra, majd megtekinetik a többi csoport munkáit, és bejelölik azokat a fogalmakat, amelyeket nem tudnak értelmezni a feladattal kapcsolatban, és amelyre magyarázatot várnak attól a plakátot készítő csoporttól. 30 perc	Elvonatkoztatás Logikus gondolkodás Kreativitás	Kooperatív tanulás – „Gondolkozz, írd le, oszd meg!”, véleménypontok	D4 (Kérdőív) Csomagolópapír, íróeszköz, gyurmamarasztó	

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	A jelenetek után a csoportok tagjai megbeszélik véleményüket, és rövid összefoglalót készítenek a látottakról, melyet ismertetnek a többiekkel. Minden előadó csoport reagálhat a véleményekre, de kizárólag az összes csoportvélemény ismerete után. 30 perc	Elvonatkoztatás Logikus gondolkodás Kreativitás Kommunikáció	Kooperatív tanulás – szóforgó	Előzőleg, a jelenetek alatt elkészített jegyzetek	
III. Az új tartalom összefoglalása, ellenőrzés és értékelés					
III/a Összegzés					
A	A megszólított csoportok megválaszolják a társaik által feltett kérdéseket. 15 perc	Kommunikáció Logikus gondolkodás	Kooperatív tanulás – véleménypontok, kupactanács, csoportforgó	Elkészített plakátok	
B	A látottak és a megbeszéltek alapján minden csoport összeírja, melyek azok a viselkedési szabályok, normák, melyek segíthetnek leküzdeni az ismeretlenekkel, idegenekkel szembeni érzéseket. 10 perc	Fogalomalkotás Rendszerezés	Kooperatív tanulás – kerekasztal	Íróeszköz, papír	
III/b Téma értékelése					
A	A diákok körben ülve elmondják véleményüket a témával kapcsolatban, értékelik a modult, illetve a közösségben (osztály, kiscsoportok) tapasztalható együttműködést. A tanár beszélgetésindító mondatokkal, kérdésekkel irányítja a kommunikáció folyamatát. 10 perc	Véleményalkotás Véleményvállalás Kommunikáció	Egész osztály együtt – beszélgetőkör		P4 (Mondatok)

	Tevékenységek – időmegjelöléssel	Tevékenység célja, fejlesztendő készségek	Munkaformák és módszerek	Eszközök, mellékletek	
				Diák	Pedagógus
B	<p>A diákok körben ülve bemutatják és megmagyarázzák a plakátok tartalmát, majd elmondják véleményüket a témával kapcsolatban, értékelik a modult, illetve a közösségben (osztály, kiscsoportok) tapasztalható együttműködést. A tanár beszélgetésindító mondatokkal, kérdésekkel irányítja a kommunikáció kialakulását.</p> <p>20 perc</p>	<p>Kommunikáció Véleménynyilvánítás Gondolkodás</p>	<p>Egész osztály együtt – beszélgetőkör</p>		<p>P4 (Mondatok)</p>

MELLÉKLETEK

P1 – Viszonyulás, nézőpontváltás

A II/b feladat két lépése összetartozik, egymást kiegészítik. Fontos mindenki számára, hogy tisztában legyen azzal, ő maga hogyan viszonyul az idegenhez, illetve ahhoz a helyzethez, amikor ő az idegen. Itt nézőpontváltás történik. Ajánlott ez után, de még a film vagy regény elemzése előtt lehetőséget adni a személyes reflexióra. Ez a film előkészítéséhez is hasznos.

P2 – A Csokoládé című film részletei

Csokoládé (2000, fsz.: Johnny Depp, Juliette Binoche; r.: Lasse Hallström)
00:55'57"-tól 00:56'45"-ig, 01:02'11"-tól 01:02'57"-ig.

P3 – Kérdések

Miért kerülnek a szereplőket az emberek?
Hogyan jelenik meg az előítéletük?
Mit éreznél, ha te kerülnél ilyen helyzetbe?

P4 – Mondatok

A foglalkozáson az volt számomra a leghasznosabb...
A mai napon ...-nak köszönöm a segítségét, mert...
Amit a leginkább hasznosnak gondolok a foglalkozáson tapasztaltakból...